

them destroyed vineyards. Nevertheless, Georgia maintained both the state and the nation as well as the oldest traditions of winemaking, which are especially recognized today. One of them, “qvevri” is even included in UN UNESCO list. Georgia was not nearly as independent in the XVIII-XIX centuries, it was first conquered by Russia, and then became a member of the Soviet Union, which changed the country’s development, agriculture and production direction, nevertheless. For 200 years Georgian wine was “crossed” in Russia (actually sold on the Russian market, but when we were territorially subordinated to it, we could not call this fact officially exported, but it was equivalent to export to us). Only two decades ago Georgia has independently produces wine and exported it to the European Union as well as on the markets of individual countries where the Georgian wines have become less important. (Anderson, K, 2013) Moreover, Georgia is agricultural county which economy is mostly depended on agriculture including vine making and its export. We will show how big part has vine export in the economy of Georgia.

The work will be based on official documentation, works and articles of other authors, as well as on interviews and surveys conducted by individual researchers. The question is: what factors affect the development of wine tourism or degradation?

The work includes a number of issues related to wine tourism that will be useful for the audience as well as for future researchers will be able to use the research and study the issue more efficiently on the basis of it.

Key words: export, tourism, economics, agriculture, market, wine producing, tariffs and quotas.

მცირე საწარმოების გუნება და დაკრედიტების პრობლემები

ნიკოლოზ ტატიშვილი
სტუდენტორანტი

რეზიუმე

მცირე საწარმოები ზოგად ეკონომიკურ სტრუქტურის იერ-არქიაში თავიანთ ადგილს პოულობდნენ მხოლოდ მაშინ, როდესაც მსხვილი კაპიტალის მქონე ბიზნესები თავს გრძნობდა უფრო “მჭიდროდ” და მათ გააჩნდათ ცოტა მოგება: პოსტი ინდუსტრიული ტიპის ეკონომიკაში რადიკალურად იცვლება მცირე ბიზნესის ადგილი. ამ უკანასკნელის გამო იზრდება სამეცნიერო ცოდნისა და ტექნოლოგიური მიღწევების როლი წარმოების პროცესებში. ასეთი ცვლილებების გამო, ინდუსტრიულად განვითარებული ქვეყნებისთვის მცირე ბიზნესი გახდა ეკონომიკის ყველაზე მასიური და ყველაზე დინამიური ნაწილი.

ზუსტად მცირე ბიზნესი არის საფუძველი შექმნას საშუალო კლასი, რომლის განვითარების საფეხურსაც განსაზღვრავს ცხოვრების დონის ხარისხი. ამიტომ, სტაბილურად და თანდათანობით განვითარებული მცირე ბიზნესის სექტორის გარეშე არ იარსებებს არც უკეთესი საზოგადოება და არ ცივილიზებული სახელმწიფო სისტემა.

მცირე ბიზნესი საბაზრო ეკონომიკაში უმთავრესი სფეროა, იგი მნიშვნელოვან ზეგავლენას ახდენს ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელზე, ეროვნული პროდუქტის სტრუქტურასა და ხარისხზე. ყველა განვითარებულ ქვეყანაში, მცირე ბიზნესის წილი შიდა ეროვნულ პროდუქტში ითვლის 60-70% - ს. ამგვარად, განვითარებული ქვეყნების დიდი უმრავლესობა მთლიანად ხელს უწყობს მცირე ბიზნესის საქმიანობას.

საკვანძო სიტყვები: მცირე ბიზნესი, საბაზრო ეკონომიკა.

შესავალი

მცირე საწარმოები მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ნე-ბისმიერი ქვეყნის ეკონომიკაში, რაც გამოიხატება მრავალი ფაქტორებით: ისინი არ საჭიროებენ დიდ სასტარტო ინვესტიციებს, ავსებენ იმ საბაზრო ნიშებს, რომლებიც მათი მცირე სიმძლავრის გამო არ არიან მიმზიდველი საშუალო და მსხვილი ბიზნესისთვის. უზრუნველყოფენ დასაქმების მნიშვნელოვან ნილს ეკონომიკურად აქტიური მოსახლეობისთვის, ხელს უწყობენ კონკურენტული გარემოს ფორმირებას და ბაზარზე წონასწორობის დამკვიდრებას.

ძირითადი ტექსტი

მცირე ბიზნესი საბაზრო ეკონომიკის განუყოფელი ნაწილია, იგი ფუნქციონირებს სფეროებში, რომლებიც არ არიან საინტერესო მსხვილი და საშუალო საწარმოებისთვის, მაგრამ შეიძლება იყოს სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი. მცირე ბიზნესის საწარმოები უზრუნველყოფს დასაქმების გაზრდას, წარმოადგენს მთლიანი შიდა პროდუქტის ძირითად ნაწილს, აწვითარებს ცოდნას ინტენსიური, ინოვაციური და სარისკო საქმიანობისა და ამით ხელს უწყობს ეკონომიკურ ზრდას.

მცირე ბიზნესი საბაზრო ეკონომიკაში უმთავრესი სფეროა, იგი მნიშვნელოვან ზეგავლენას ახდენს ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებელზე, ეროვნული პროდუქტის სტრუქტურასა და ხარისხზე. ყველა განვითარებულ ქვეყანაში, მცირე ბიზნესის წილი შიდა ეროვნულ პროდუქტში ითვლის 60-70% - ს. ამგვარად, განვითარებული ქვეყნების დიდი უმრავლესობა მთლიანად ხელს უწყობს მცირე ბიზნესის საქმიანობას.

უნდა აღინიშნოს, რომ ყველაზე მეტი მცირე საწარმოები 1000 მოსახლეზე მოდის ამერიკის შეერთებულ შტატებზე - 74, იაპონიაში - 50, ევროკავშირში - 45.

საქართველოსთან მიმართებაში შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ მცირე საწარმოები, როგორც საბაზრო ეკონომიკის უმთავრესი სექტორი არ არის სათანადოდ ჩამოყალიბებული, და აქედან გამომდინარე საქართველოს ეკონომიკაში არ გამოიყენება მისი პოტენციალი.

ასევე აუცილებელია, ყურადღება მიექცეს მცირე ბიზნესის რაოდენობის არათანაბარ განაწილებას, რადგან საქართველოში მცირე ბიზნესი ძირითადად კონცენტრირებულია ქალაქ თბილისში, ხოლო რეგიონებში რაოდენობრივი პარამეტრები ძალიან მცირეა. მცირე ბიზნესის დარგობრივი სტრუქტურაც რამდენიმე წლის განმავლობაში უცვლელი რჩება: უმრავლესობა მცირე ბიზნესისა მოქმედებს ვაჭრობასა და საზოგადოებრივი კვებაში, სამშენებლო, მსუბუქ მრეწველობაში (ორიენტირებული ადგილობრივ ბაზარზე და აწარმოებს ძირითადად საკვებ პროდუქტებს, ტანსაცმელს, ფეხსაცმელს). ასეთ მრეწველობაში საერთო რაოდენობის მცირე ფირმების დაახლოებით 80% – ია თავმოყრილი.

მცირე ბიზნესის განვითარების ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულება უნდა იყოს წარმოების სექტორის განვითარება, მათ შორის ინოვაციური ტექნოლოგიების. აღნიშნულიდან გამომდინარე სახელმწიფოს მხრიდან აუცილებელია ყურადღების მიქცევა და ხელშეწყობა მცირე ბიზნესის საწარმოებისთვის, რაც განსაკუთრებულ როლს ითამაშებს საბაზრო ეკონომიკის განვითარებისთვის.

მცირე ბიზნესის საქმიანობა სტიმულირებას უნევეს კონკურენტული გარემოს ჩამოყალიბებას და ხელს უშლის გარკვეული მიმართულებების მონოპოლიზაციას. კონკურენტული გარემო უზრუნველყოფს სამრეწველო საქმიანობის ეფექტიანობის ზრდას, რაც საბაზრო ეკონომიკის ჩამოყალიბების საფუძველია.

მცირე ბიზნესი მოქმედებს, როგორც ერთ - ერთი ძირითადი საყრდენი საბაზრო ეკონომიკის ნორმალური ფუნქციონირებისა. შესაბამისი საერთაშორისო გამოცდილების ანალიზი გვაძლევს იმის საფუძველს, რომ ჩავთვალოთ რომ მცირე ბიზნესის განვითარება ხელს უწყობს საზოგადოებას გადანეწივით შედეგი მთავარი პრობლემები:

- კონკურენტული და ცივილიზებული საბაზრო ურთიერთობების ჩამოყალიბება, რომელიც ხელს უწყობს მოსახლეობის მოთხოვნილებების უკეთ დაკმაყოფილებაში, როგორც საქონ-

ლის ასევე მომსახურების კუთხით;

- საქონლის ასორტიმენტის გაფართოება და მათი ხარისხის გაუმჯობესება, სამუშაო ადგილების შექმნა, მომსახურების ხარისხის ამაღლება;

- საქონლის მწარმოებლისა და კონკრეტული მომსახურების მიმღები მომხმარებელთა დაახლოება;

- მცირე მენარმეობა ეკონომიკას ხდის იყოს უფრო მოქნილი და მობილური;

- მოსახლეობის პირადი რესურსების ჩართულობა წარმოების განვითარებაში;

- ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა და უმუშევრობის შემცირება;

- ადამიანების შემოქმედებითი უნარის უკეთესი გამოყენება, რაც ეხმარება, მათი ნიჭის გამოვლენასა და განვითარებას სხვადასხვა სახის მიმართულებით;

- მოსახლეობის ისეთი სპეციფიკური ჯგუფების ჩართულობა შემოქმედებით სამუშაოებში, რომელთათვისაც მასშტაბური წარმოებები წარმოადგენენ გარკვეულ შეზღუდვებს (დისახლისები, პენსიონერები, ინვალიდები, სტუდენტები);

- მესაკუთრეთა სოციალური კლასის ფორმირება, რომლებიც ფლობენ საწარმოებს (ფირმებს, კომპანიებს);

- სამეცნიერო და ტექნიკური განვითარების აქტივიზაცია;

- ადგილობრივი ნედლეულისა და მსხვილი საწარმოების ნაწილების გამოყენება;

- მსხვილი საწარმოების მუშაობის პროცესების ხელშეწყობა მცირე დეტალებისა თუ სხვა დამხმარე კომპონენტების კომპლექტაციების მიწოდებით, ასევე მომსახურებისა და სხვა სახის შვილობილი კომპანიების შექმნით;

განმარტებები: «მცირე საწარმო» და «მცირე მენარმეობა» - ლიტერატურაში მერყეობს, არსებობს როგორც ფორმალური განმარტებები, რომლებიც მიუთითებს მათ მახასიათებლებზე, ასევე არსებობს უფრო დეტალური განმარტებებიც, რომლებიც მოიცავს ყველაზე მნიშვნელოვან ასპექტებს.

პირველ რიგში შეიძლება დავეთანხმოთ მოსაზრებას, რომ-

ლის მიხედვითაც მცირე მენარმეობა მოიცავს სამენარმეო საქმიანობას რომელსაც ანხორციელებს საბაზრო ეკონომიკის სუბიექტები, სახელმწიფო ორგანოების მიერ დადგენილი გარკვეული კანონების შესაბამისად.

სამართლებრივ და ეკონომიკურ ლიტერატურაში აქცენტები გამახვილებულია სხვადასხვა ატრიბუტებზე, რაც განასხვავებს მცირე ბიზნესს. ამგვარად წარმოდგენილია მცირე მენარმეობის შემდეგი ნიშნები: პატარა სამრეწველო ბაზარი, რომელიც საშუალებას არ აძლევს კომპანიას მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს გასაყიდი საქონლის ფასებსა და მოცულობებზე; პერსონალურად მართვა, მიუთითებს, რომ მფლობელი ან პარტნიორი მფლობელები თავად არიან ჩართული ბიზნეს მენეჯმენტის ყველა ასპექტში და ყველა გადაწყვეტილებას თავადვე იღებენ.

დასკვნა

მცირე ბიზნესის ყველა ეკონომიკური და სოციალური ფუნქციები უზრუნველყოფენ სახელმწიფოს მიერ დასახული უმნიშვნელოვანესი ამოცანების განვითარებას. სახელმწიფოს მხრიდან დიდი ხანია მიმდინარეობს მუშაობა, როგორც ცენტრალიზებულ, ასევე რეგიონულ დონეზე ეკონომიკური სტიმულირების ხელშეწყობის კუთხით, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ეკონომიკის განვითარება დედაქალაქსა და რეგიონებში, მათ შორის მცირე ბიზნესის საწარმოების გაზრდითა და განვითარებით;

მცირე ბიზნესის საწარმოების პრობლემების გაანალიზება, საშუალებას იძლევა აღინიშნოს, რომ უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სუბიექტებს შორის პრობლემების ადეკვატურად გადაჭრას და მცირე ბიზნესის მართვის კატეგორიას.

ლიტერატურა:

1. საქართველოს ეროვნული ბანკი www.nbg.gov.ge;
2. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური www.statistics.ge;
3. Цапук А. И., Савычев О. П., Трифонов С. В. – Экономика и организация малого предпринимательства: учебное пособие. – Санкт-Петербург: Из-во «санкт-петербургский государственный